

Rok X
Nr. 271

ABC

Opłata pocztowa uiszc. ryczałtem.

P R

Warszawa,

poniedziałek 23 września 1935 r.

10
GROSZY

NOWINY CODZIENNE

10
GROSZY

NASZE ABC

Przed wybuchem

Włochy odrzuciły propozycje Komitetu Pięciu i w Genewie zaplanował „nastroj paniczny“.

Z temi nastrojami jest wogóle bardzo niejednocilicie. W sobotę np. część prasy polskiej w doniesieniach z Genewy stwierdzała, że sytuacja wygląda całkiem beznadziejnie, a część druga donosiła o wzrastającym optymizmie. Tymczasem decyzja włoska jest zupełnie zrozumiała i jeśli pewni dyplomaci oddawali się złudzeniom, to tylko świadczy bardzo niepochwlelnie o ich pocuciu rze czywistości i zdolności przewidywania — a zarazem niepomyślnie wróży co do przyszłości. Bo na jakie grzęzawiska zabrnę sytuacja europejska, jeżeli w dalszym ciągu to, co dla szerokiego ogółu jest zupełnie jasne i zrozumiałe, będzie dla dyplomacji stanowio — nieprzewidywane niespodzianki?

Odmowa włoska była do przewidzenia, gdyż przyjęcie propozycji genewskich stanowiłoby prosto kapitulację Mussoliniego. Dawały one Włochom przecież o wiele mniej, niż niedawno przedtem obiecywali im w Paryżu pp. Eden i Laval — właściwie nie dawały konkretnie nic, bo wszystko uzależniały od Ligi Narodów, a więc już nietylko od Anglii, ale i od wszystkich innych partnerów, zasiadających w Radzie Ligi.

Odrzucając atoli przedstawioną sobie ofertę, Włochy dały do zrozumienia, że nie wykluczają dalszej dyskusji. Świadczy o tem zarówno ustęp oficjalnego komunikatu rzymskiego, w którym wyjaśnia się, dlaczego odpowiedź wypadła odmownie, jak i fakt wyznaczenia następnego posiedzenia gabinetu na wtorek — widocznie w oczekiwaniu, co odpowie Genewa. Jednakże o zmianie propozycji Ligi na korzyść Włoch trudno myśleć, skoro stanowisko Anglii w ostatnich dniach coraz bardziej „sztywnieje“.

A zatem mierzymy ku wojnie? Takby wyglądało. W każdym razie interwencja Ligi Narodów raczej przyczynia się do zaostrzenia sytuacji niż do jej złagodzenia. Bo teraz już coraz mniej mówi się o Abisynji, a coraz więcej o możliwości starcia zbrojnego anglo - włoskiego, — ba, nawet o współdziałaniu wojskowym Francji przeciw Włochom i o nie dających już wprost przewidzieć komplikacjach w całej Europie.

Spoczątku wysuwano jako hasło „konieczność ratowania prestiżu Ligi Narodów“. Teraz zaś można już uważać za rzecz pewną, że Włochy usuną się z Ligi i że znaczenie instytucji genewskiej dla utrzymania pokoju europejskiego (boć poza Europą nie miały ona żadnego realnego autorytetu) w każdym razie silnie osłabnie, gdy się usunie jeden z jej głównych filarów. A co będzie jeśli się ten filar spowrokuje do tego, by się stał taranem rozbijającym Europę?

Pożar wojenny jest już niemal faktem: dymu pełno, tylko tyle że płomieni jeszcze nie widać. Ale gdy wybuchną, to co powinno być zadaniem głównym: zlokalizowanie pożaru, czy też jego rozszerzenie? Czy Liga Narodów, której Anglia zawsze dotąd odmawiała skutecznego poparcia, gdy szło o sprawy europejskie, ma obecnie stawiać na kartę cały pokój Europy dlatego, że w grze znalazły się kolonialne interesy Anglii?

Takie pytania nasuwają się, gdy czytamy o groźbach „sankcji“ i o determinacji Włoch do walki obronnej „ze wszystkimi“. I jeżeli czegoś oczekuje dzisiaj

Jak zareaguje Genewa

wobec odmownej odpowiedzi Rzymu

Próby dalszej medjacji

GENEWA, 21. 9. — Szereg rozmów pomiędzy członkami Komitetu Pięciu oraz dłuższe konferencje ambasadora de Mada-riaga z bar. Aloisi, a następnie z min. Edenem i sekretarzem generalnym Ligi Narodów, p. Avenolem — spowodowały odroczenie posiedzenia Komitetu Pięciu do godziny 6.30 popołudniu. Przed rozpoczęciem posiedzenia Komitetu Pięciu min. Eden oświadczył dziennikarzom: — „Nie możemy pójść dalej w ustępstwach... Posiedzenie Komitetu Pięciu było bardzo krótkie. W jego toku ambasador de Mada-riaga zapoznał członków komitetu Pięciu oficjalnie z tekstem komunikatu, poczem Komitet Pięciu odroczył obrady do poniedziałku.

Dziennikarzom oświadczone, że Komitet Pięciu nie jest jeszcze w posiadaniu oficjalnej odpowiedzi włoskiej na swe propozycje i tej odpowiedzi oczekuje. Komunikat o uchwałach rzymskiej Rady Ministrów nie jest w rozumieniu Komitetu Pięciu odpowiedzią urzędową pod jego adresem.

W tem subtelnym rozróżnieniu pomiędzy komunikatem i odpowiedzią dopatrywać się należy woli obu stron, a więc zarówno Włoch, jak i Ligi Narodów do dalszego prowadzenia pertraktacji.

Iskierka nadziei

GENEWA, 21. 9. 35. Wiadomość o uchwałach włoskiej rady ministrów, odrzucających propozycje polubownego załatwienia konfliktu afrykańskiego wywarła nader przygnębiające wrażenie.

Ze strony włoskiej słyszy się, iż uchwały rzymskiej rady ministrów zreagowane są w ten sposób, jakgdyby pozostawiały jeszcze pewną drogę dla dalszych rokowań. Rokowania będą jednak niezmiernie trudne, właśnie dlatego.

Obrzymie rabunki w N. Jorku i Chicago

NOWY JORK, 21. 9. (PAT.). Na jednej z głównych ulic Nowego Jorku dokonano napadu na sklep jubilerski. Bandyci związali właściciela sklepu oraz dwóch ekspedjentów i po zrabowaniu kosztowności na sumę 20 tys. dol. zbiegli samochodem.

Jednocześnie na giełdzie papierów wartościowych otrzymano od jednego z maklerów w Chicago wiadomość, że z mieszkanka niejakiego George'a Hormela w Beverly Hills w Kalifornji skradziono papierów wartościowych pewnego znanego koncernu amerykańskiego na sumę przeszło 500 tys. dolarów. Szczegółów tej kradzieży narazie brak.

Pijany maszynista prowadził pociąg

Chwile grozy na dworcu w Sosnowcu

SOSNOWIEC, 22. 9. (tel. wł.). Wczoraj liczni pasażerowie na dworcu głównym w Sosnowcu przeżyli chwile prawdziwej grozy... Na dworzec zajeżdżał lokalny pociąg osobowy od strony Dąbrowy, który zatrzymał się, czekając na sygnał. Nagle w pewnej chwili pociąg ruszył bez sygnału

od dyplomacji genewskiej opinia szeroki mas w Europie, to przede wszystkim — ograniczenia zakresu ewentualnej wojny.

M. Grz.

tę, iż wyjście poza propozycje przedłożone przed trzema dniami Rzymowi i pójście w ustępstwach dalej jeszcze mogłoby już stanąć w wyraźnej sprzeczności zarówno z literą, jak i z duchem paktu Ligi Narodów.

RZYM, 21. 9. (PAT.). Włoskie koła polityczne utrzymują, że decyzja rady ministrów nie powinna być interpretowana jako chęć zerwania przez rząd włoski rokowań na terenie genewskim z członkami Rady. Jeżeli Komitet Pięciu po zbadaniu odpowiedzi włoskiej przedłożyłby rządowi włoskiemu nowe propozycje, to zostaną one zbadane lojalnie i sumiennie.

Kiedy będą zastosowane sankcje

PARYŻ, 22. 9. (PAT.). Zdaniem „Le Matin“ z przemówienia Laval'a na posiedzeniu Rady Ministrów, wynikało jasno, że sprawa ewentualnego zastosowania sankcji zostałaby wniesiona przed forum Ligi dopiero w razie rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich.

Francuska Rada Ministrów nie uważa za wskazane, pisać dziennik — dyskutować sprawy ewentualnych sankcji przed stwierdzeniem, jaki obrót przybierze rozwój konfliktu. Jest więc przed wczesnem czynić jakiegokolwiek przewidywania, co do decyzji, jakie będą podjęte w przyszłym tygodniu.

Fantastyczny rekord

91 godzin w powietrzu balonem kulistym

MOSKWA, 22. 9. (PAT.). Lotnicy sowieccy Zykow i Tropin ustanowili rekord światowy lotu balonem na czas, lecąc z Moskwy do Karakostanu.

Pozostawali oni w powietrzu 91 godz. 35 min. Objętość balonu wynosiła 2200 m. sześć.

Stan wyjątkowy w Cierlicku

Czesi nie pozwolili na Mszę św.

za dusze ś. p. Żwirki i Wigury

MORAWSKA OSTRAWA 21. 9. (PAT.). W związku z zamierzonym przez ludność polską na Śląsku zaofiarowaniem cicha pielgrzymka do Góry Bohaterów w Cierlicku, w miejscowości zakazanej przez władze czeskie uroczystości normalnej, władze czeskie ogłosiły stan wyjątkowy w tej miejscowości na dz. 22. Ogłoszony stan wyjątkowy zabrania przybywania i znajdowania się w Cierlicku nawet w drobnych grupach, ludziom, którzy zamierzali oddać hołd swym i Polski bohaterom.

Ogłoszenie stanu wyjątkowego w Cierlicku, uniemożliwiające ludności polskiej oddania nawet niegroźnego holdu, wywołało na całym Śląsku zaofiarowanie wielkie wzburzenie. Czeski starosta cieszyński Gella wydał podwładnym sobie

Dziennik uważa, że przed ostatecznem zakończeniem rokowań, rozpoczętych dla załatwienia tej sprawy na płaszczyźnie międzynarodowej, należy wysłuchać jeszcze ewentualnych nowych kontrpropozycji włoskich.

Odmowna odpowiedź Mussoliniego nie wyklucza bowiem możliwości takich kontrpropozycji.

Mobilizacja w Abisynji?

LONDYN, 21. 9. (PAT.). Reuter donosi z Addis Abeby, że uchwała włoskiej rady ministrów wywołała osłupienie i gniew. Koła dworskie są zdania, że Abisynji nie pozostaje nic innego jak ogłosić powszechną mobilizację.

Cesarz jednak nie powziął dotychczas żadnej decyzji. Według oświadczenia przedstawicieli ministerstwa spraw zagranicznych.

Wszystkie okręty wojenne Anglii

odpłyną za kilka dni na Morze Śródziemne

SZANGHAI 22.9. (PAT.). W dwóch krążownikach i kilku okrętach, potrzebnych na terytorjalnych wodach wysp brytyjskich, odpłyną na Morze Śródziemne, lub na wody bezpośrednio z nim sąsiadujące.

PARYŻ, 22.9. (PAT.). Agencja Havassa donosi z Londynu, iż za kilka dni wszystkie angielskie okręty wojenne z wyjątkiem

Abisynja pokłada obecnie nadzieję jedynie w Anglii.

KAIR, 22.9. (PAT.). Transporty wojsk włoskich do Afryki przybywają w tempie przyspieszonym. Wczoraj przeszło przez Suez 7 tys. żołnierzy włoskich.

Dziennik „Reforma“ donosi, że brytyjski stawiacz min odpłynął na morze Czerwone.

WASZYNGTON, 22.9. (PAT.). Departament stanu podaje do wiadomości, iż w ramach ustawy o neutralności zostało utworzone biuro kontroli broni i amunicji. Biuro to — jak podkreśla departament stanu — nie zostało utworzone pod wpływem sytuacji europejskiej.

Na czele biura stanął długoletni referent spraw rozbrojenia Green.

W kołach politycznych zadają sobie pytanie, czy wobec oddania tych sił na usługi Ligi, rząd włoski nie uzna za wskazane podjąć dyskusji, celem pokojowego zlikwidowania zatargu.

Tajemnicze paczki

z materiałem wybuchowym

WIEDEŃ, 21. 9. (PAT.). Poczta w Linzu otrzymała 10 próbnich skrzynek do listów, adresowanych do znanych osobistości w Linzu, m. in. arcybiskupa Waitza, naczelnego redaktora „Salzburger Chronik“ Steinwendera oraz pisarza Józefa Luxa. Ponieważ urząd pocztowy powziął podejrzenie co do tych przesyłek, dyrekcja policji związkowej w Linzu zarządziła zbadania tych przesyłek.

Podczas otwierania jednej z przesyłek przez inspektora poli-

Przerwany lot transatlantycki

LONDYN, 22. 9. (PAT.). — Lotnik litewski Feliks Waikus, który wystartował do lotu Nowy York — Kowno, musiał lądować spowodu braku benzyny w Ballinrobe w Irlandji.

Sejm Śląski

zbierze się 24 b. m.

„Monitor Polski“ z dnia wczorajszego zamieszcza zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zwołaniu Sejmu śląskiego do miasta Katowic na dzień 24-go września 1935 r.

Sejm Polaków

NOWY JORK 21.9. (PAT.). W Toledo w stanie Ohio, zakończył się 23 sejm Związku Polaków w Ameryce. Nowym prezesem na przyszłe 3-ech letnie, wybrany został Bol. Filipiak.

„Elastyczna gąsienica“

Ciekawy wynalazek w dziedzinie lotnictwa

Dotychczas samoloty do startowania, lub lądowania musiały posiadać odpowiednie tereny równe i twarde, wraz z przynajmniej jednym terenem narażonym na ewentualne uszkodzenia, lub rozbicia. — Obecnie — mechanik firmy „Polski Fiat“, Feliks Milakowski, wzamian dotychczas używanych kół skonstruował (podobnie jak u czołgów) koła gąsienicowe do podwozi samolotów i nazwał je „elastyczną gąsienicą“, gdyż każda stopka pracuje indywidualnie.

Przy zastosowaniu kół gąsienicowych, lądowanie, lub startowanie może odbywać się na terenie pokrytym śniegiem, piachem, mię-

ką zaooraną ziemią, lub błotnistym. Poza tem koła gąsienicowe posiadają podwójną amortyzację tak skonstruowaną, że pozwala samolotowi nadzwyczaj miękko lądować, t. j. bez wstrząsów. — Pomimo, że wynalazca zatrudniony jest w automobilizmie, lotnictwo jednak, niemniej go, jako mechanika interesuje, ponieważ przez kilka lat pracował przy silnikach samolotowych zagranicą i w kraju, w Państwowych Zakładach Lotniczych.

Przypuszczając, iż wynalazkiem Milakowskiego zainteresują się sfery fachowe i, po zbadaniu, wydadzą opinię co do możliwości zastosowania w praktyce kół jego pomysłu.

Jeszcze naogół pogodnie

W Tatrach i na Podhalu wiatr halny

Wczoraj popołudniu panowała na ziemiach polskich pogoda słoneczna i stosunkowo ciepła, o słabych wiatrach, przeważnie zachodnich. Temperatura o g. 14-ej wynosiła: 15 st. w Lidzie i Pucku, 16 w Gdyni, 17 w Grodnie, 18 w Wilnie i Pińsku, 19 we Lwowie i Łucku, 20 w Warszawie i Lublinie, 21 w Grudziądzu i Tarnobrzegu, 22 w Poznaniu i Przemyśle, oraz 27 st. w Cieszynie.

Przewidywana pogoda na dziś: Wileńskie, Polesie, Wołyń, Podo-

le, Pokucie i Małopolska Wschodnia — naogół jeszcze dość pogodnie, temperatura bez większych zmian, umiarkowane wiatry południowo - wschodnie i południowe. Dzielnice pozostałe początkowo dość pogodnie, poczem przejściowo wzrost zachmurzenia aż do deszczów, głównie w dzielnicach zachodnich. Umiarkowane, chwilami porywiste, wiatry południowo - zachodnie i południowe. W Tatrach i na Podhalu wiatr halny.